

โบราณวัตถุก่อนประวัติศาสตร์

ที่ศูนย์การทหารปืนใหญ่

เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๐๗ ได้มีผู้พบโครงกระดูกคนโบราณที่ศูนย์การทหารปืนใหญ่^๕ ในบริเวณบ้านของสิบเอกเฉย จันท์เรือง เมื่อกรมศิลปากรทราบจึงติดต่อเพื่อดำเนินการขุดค้น โดยได้รับความช่วยเหลือจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และเจ้าของที่ดินเป็นอย่างดี ได้พบโครงกระดูกคนโบราณ ๖ โครง และสิ่งของเครื่องใช้สมัยเก่า ๆ ซึ่งเป็นของใน สมัยก่อน ประวัติศาสตร์ ยุคสัมฤทธิ์ ที่เรียกว่า “วัฒนธรรมทองขอน” นอกจากจะให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์แล้ว ยังทำให้ทราบว่ามีคนมาอยู่ในท้องที่ลพบุรีมานานแล้ว แต่เนื่องจากปืนมีเวลาน้อยการขุดค้นจึงยุติลง

เมื่อกรมศิลปากรมีงบประมาณ จึงเริ่มขุดค้นอีกในวันที่ ๑๔ มกราคม ถึง ๗ มีนาคม ๒๕๐๘ ผลการขุดได้พบสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

๑. โครงกระดูกคนยุคสัมฤทธิ์ ๓๐ โครง
๒. ลูกปัดทำด้วยแก้วและหินกว่า ๑๐๐ ลูก

๓. เครื่องปั้นดินเผาและเศษเป็นจำนวนมาก

๔. กำไล แหวน ทั้งทำด้วยสัมฤทธิ์ แก้ว หิน ดินเผาหลายชิ้น

๕. ของใช้ทุกชนิดที่พบ รวมทั้งเครื่องอาภรณ์ประดับกายต่าง ๆ และอาวุธต่าง ๆ ฯลฯ

๖. เศษอาหาร มีกระดูกสัตว์ ก้างปลา กระดองเต่า เปลือกหอยขม ฯลฯ

สำหรับบริเวณที่ขุดค้นนั้นนับว่ามีชัยภูมิดีมาก คือหน้าท่วมไม่ถึง และมีที่น่าสังเกตคือ คนพวกนี้สามารถจำทิศได้แม่นยำมาก จากการขุดค้น พบว่าโครงกระดูกจะหันศีรษะไปทางทิศเหนือเป็นส่วนมาก และมีสิ่งของเครื่องใช้ของผู้ตายฝังรวมอยู่ด้วย เช่น เครื่องปั้นดินเผาวางอยู่เหนือไหล่หรือปลายเท้า อาวุธวางเหนือศีรษะหรือที่ปลายแขน และสิ่งของอื่น ๆ อีกมากมาย การฝังลึกกว่าระดับผิวดินประมาณ ๖๐—๒๔๐ ซม. ในลักษณะนอนหงายเหยียดตรง มีการวางแขน ๓ แบบ คือ วางแนบข้างตัวบ้าง วางฝ่ามือทั้งสองไว้ที่หน้าขาบ้าง และวางไว้ใต้ตะโพกบ้าง

ข้อที่น่าสังเกตอีกอย่างก็คือ ก่อนชันดินที่จะถึงโครงกระดูก จะพบก้อนหินกองไว้เป็นหย่อม ๆ เพื่อสะกดวิญญาณ

ญาติคนที่ตายไว้ในก้อนหิน จะได้ไม่ไปรบกวนผู้อื่น แต่
บางทีก็ใช้ดินเพราะดินนุ่มกว่าหิน เมื่อนุ่มแล้ววิญญ
ญาติจึงมีโอกาสจะไปเกิดใหม่ได้

ที่บ้านโคกเจริญ ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล

การขุดค้น ณ แหล่งขุดค้นก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้าน
โคกเจริญนี้ ได้มีนักสำรวจไทย—อังกฤษร่วมกันขุดค้น
ระหว่างวันที่ ๘—๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ แหล่งนี้อยู่ในเขต
บ้าน “หินเพลิง” ฝั่งตรงกันข้ามกับบ้านโคกเจริญ มีถนน
รถยนต์คันระหว่างหมู่บ้านทั้งสอง นักสำรวจชาวอังกฤษ
ไม่ทราบเหตุนี้ จึงให้ชื่อแหล่งที่ขุดนี้ว่า “โคกเจริญ” แทน
“หินเพลิง”

สภาพของแหล่งขุดค้น “โคกเจริญ” และบริเวณ
ใกล้เคียงเป็นเนินพอกพูนกันเป็นหย่อม ๆ หลายแห่งต่อกัน
เป็นเทือก มีผู้พบเครื่องมือเครื่องใช้เป็นต้นว่า ขวาน ลูก
ปัด เศษภาชนะดินเผา และจุพามณี (TECTITE) เรียงราย
อยู่บนผิวดินเสมอ

การขุดค้นที่บ้านโคกเจริญนี้ ทำที่นายพิสิฐ เจริญ
วงศ์ เขียนบันทึกการปฏิบัติงานร่วมกับคณะนักสำรวจไทย—

อังกฤษกล่าวว่า สิ่งของที่ชุกได้ในระยะที่เขาร่วมงานอยู่นั้น ส่วนใหญ่เป็น **ภาชนะดินเผาในหลุมฝังศพ** ซึ่งมีรูปแบบที่น่าศึกษาอย่างยิ่ง ทั้งแปลกและวิวัฒน์ไปมากกว่าที่เคยชุกพบที่บ้านเก่า ตำบลจรเข้เผือก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และที่แหล่งชุกค้นในศูนย์การทหารปืนใหญ่ จังหวัดลพบุรี ส่วน **ลูกบัตที่ทำด้วยกระดูกสัตว์หรืองาช้าง** เป็นเทคนิคการทำ และรูปแบบอย่างที่เคยพบมาแล้วที่บ้านเก่า และในพัสดุของเหมืองปิ๊ตลอก จังหวัดกาญจนบุรี ที่แปลกและไม่เคยพบเห็นมาก่อนคือ **ตะปู้หิน** (เรียกตามลักษณะ) ๒ ชั้น นอกนั้นก็เป็นการกำไลทำด้วยเปลือกหอย และสิ่งอื่น ๆ อีก

และนายชิน อยู่ดี ได้กล่าวไว้ในหนังสือ **คนก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย** ว่า “คณะสำรวจโบราณคดี ไทย—อังกฤษ ชุกค้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ และ พ.ศ. ๒๕๑๐ พบหลุมศพ ๕๐ หลุม ศพฝังให้นอนอยู่ในท่าเหยียดยาว ศีรษะหันไปทางทิศตะวันออกหรือทิศใต้ ของที่ใส่ลงไป หลุมมีขวานหินขัดขนาดเส็กรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลูกบัตทำด้วยเปลือกหอย กำไลและเครื่องประดับหู ทำด้วยเปลือก

หอย เครื่องปั้นดินเผาอยู่ที่เหนือสี่พระยาและปลายเท้า เครื่อง
ปั้นดินเผาที่มีร่องรอยแสดงว่าทาบให้แตกเมื่อฝังศพลงไป
บางหลุมมีกระดูกสัตว์ หลุมอยู่ในระดับลึก ๖๐—๘๐ ซม.”

อย่างไรก็ตาม จากการสันนิษฐานของนักโบราณคดี
กล่าวว่า แหล่งที่ขุดค้นนี้เป็นแหล่งมนุษย์สมัยหินใหม่ ❀